

*Kodinis vardas —
Helena*

VY

VY

*Kodinis vardas –
Helen a*

Ariel Lawhon

Iš anglų kalbos vertė
Birutė Bersėnienė

Sofoklis

Vilnius, 2022

Versta iš:
Ariel Lawhon,
Code Name Hélène,
Doubleday,
New York, 2020

Leidinio bibliografinė informacija
pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų
banke (NBDB).

ISBN 978-609-444-449-4

Copyright © 2020 by Ariel Lawhon
© Birutė Bersėnienė, vertimas į
lietuvių kalbą, 2022
© Audrius Arlauskas, dizainas, 2022
© Leidykla „Sofoklis“, 2022

Skiriu savo vyrui Ashley'ui. Visuomet. Amžinai.

*Sally Burgess, pasakiusiai, kad daugiau su manimi nebedraugaus,
jei ši istorija netaps kita mano knyga.*

*Taip pat Elisabeth, gebančiai įgyvendinti svajones.
Visas. Be išimčių. Visada laiku.*

*Karas yra per daug svarbus reikalas, kad galėtume jį
patikėti tik generolams.*

– PRANCŪZIJOS MINISTRAS PIRMININKAS
GEORGES CLÉMENCEAU, 1917

Nensės Veik Prancūzija

NENSĖ GREISĖ AUGUSTA VEIK,

dar žinoma kaip

kovotoja

Madam André

kontrabandininkė

Lusijana Karljė

šnipė

Helena

medžiojamas taikinys

Baltoji Pelė

PIRMA DALIS

Nensė Greisė Augusta Veik

Meilės istorijose taip dažnai piktnaudžiaujama žvilgsnio galia, kad net liautasi ja tikėti. Dabar tik nedaugelis išdrįsta tvirtinti, jog du žmonės pamilo vienas kitą, susitikus jų žvilgsniams. Vis dėlto tik taip ir užsimezga meilė. Kaip tik taip.

– VIKTORAS HUGO, „VARGDIENIAI“

Helena

V Y

BENSONO KARINIŲ ORO PAJĖGŲ BAZĖ ANGLIJOJE

1944 metų vasario 29 diena

Esu turėjusi daugybę vardų.

Kai kurie jų tikri – vos gimusi gavau net keturis. Bet didžioji dalis yra specialiai sumaniai sugalvoti, kad galėčiau lengviau prasprūsti pro patikros punktus ir netrukdoma kirsti valstybių sienas. Tai – suklastoti įrašai, išvedžioti melaginguose kelionės dokumentuose. Jie, tvarkingai atspausdinti, guli vyriausybių dokumentų aplankuose. Mirga specialiai sukurtuose plakatuose. Mano tapatybė – tai nuolat kintantis dydis, priklausomas nuo situacijos.

Šįvakar esu Helena ir vykstu namo.

Vasario 29-oji. Paskutinė keliamųjų metų vasario diena. Manęs niekaip neapleidžia ironiška nuotaika, nes netrukus pirmą kartą gyvenime šoksiu iš lėktuvo su parašiotu. Mane it negrabiai suvyniotą paketą ką tik pakėlė į bombonešio *Liberator* pilvą. Po kombinezonu aš mūvėjau kelnes, šilkinės kojines, vilkėjau palaidinę, buvau užsidėjusi alavinį katiliuką ant galvos, apsiavusi britų kareiviškus batus. Kupranugario vilnos paltas ir parašiotas ant nugaros nedaro įspūdžio, kalbant apie mano aprangos komplektą. Bet juk čia ne madų šou ir skrendu ne draugų ieškoti, todėl nekreipiu dėmesio į tai, kad visi lėktuve esantys vyrai į mane spokso taip, tarsi aš būčiau nežinia iš kur išdygusi. Be to, mane vargina pagirios. Bijau, kad galiu apsivemti.

Skrendame tik keturiese: RAF pilotas, dispečeris, Hubertas – mano partneris atliekant šią misiją – ir aš. Tikrai marga kompanija. Įsitaisau sėdynėje, iš kurios šoksiu, priešais Hubertą. Mudu virpančia širdimi stebime, kaip liukas lėktuvo grindyse užsiveria. Pasigirsta variklių riaumojimas, metalo džeržgimas. Mes liekame užrakinti lėktuvo erdvėje, atskirti nuo viso pasaulio. Labai pasigailiu, kad vakar dalijausi tuo trečiuoju vyno buteliu su vaikinais. Štabas visai dienai atidėjo mūsų misiją, kad geriau susipažintume su savo istorijos detalėmis, todėl antrą naktį iš eilės audringai šventėme būsimą išvykimą ir galbūt savo mirtį. Į pabaigą mes jau iš visų plaučių traukėme „Blood on the Risers“. Dabar niekaip negaliu išmesti iš galvos tos kvailokos dainos.

„Šlovė, šlovė – kokia velniškai gera mirtis...“ – niūniuoju pati sau. Matau, kad pilotas nežymiai šypteli, žvilgterėjęs į mane. Trukteliu pečiais. Tai tiesa. Tai *būtų* velniškai gera mirtis. Dabar nėra kada svarstyti – jau įjungti visi keturi varikliai, jie net dreba, pikta riaumodami.

Lėktuvui dardant per aerodromą, imu skaičiuoti. Dešimt. Dvidešimt. Trisdešimt – o, varge, kada gi pagaliau tas daiktas atsiplėš nuo žemės? Keturiasdešimt. Staiga mano skrandis ima leisti žemyn – kildamas lėktuvas į šalis mėtomas taip, lyg būtų koks apsvaigęs jūrų paukštis. *Liberator* dejuoja ir gaudžia, skverbdamasis pro žemai virš Anglijos pakibusius debesis. Tas gausmas primena mėsmalę, į kurią kažkas švystelėjo visą svarą metalinių varžtų.

Lėktuvui ištrūkus iš debesų gniaužtų, jo riaumojimas šiek tiek prislopsta. Dispečeris, žvelgdamas į mane, šukteli:

– Ragana?

Kitomis aplinkybėmis įsižeisčiau, bet šiame skrydyje *Ragana* yra mano kodinis vardas. Pritariamai linkteliu.

Jis vėl nusigręžia į savo prietaisų skydą ir radijo ryšiu perduoda:

– Skraidiname *Raganą*, – padaro pauzę, tada grįžteli į Hubertą – taip pat *Pudingą*. Nuleisime maždaug po dviejų valandų.

Vargšelis, bet tai ne jo kaltė. Jis nežino mūsų kodinių vardų, jau nekalbant apie *tikruosius*. Jam būtina įsidėmėti ir tą, ir aną, ir dar daugybę dalykų. Žvelgdama į Hubertą, parodau jam grimasą. Vyras kreivai šypteli. Mes net ginčijomės, kuriam nepasisekė labiau. Mano vardas aiškiai seksistinis, o jo – tiesiog kvailas, todėl abu sutikome baigti ginčą lygiosiomis.

– Lėktuvas bent jau šildomas, – ištariu, bet Hubertas jau įsitaisęs savo katapultacijos sėdynėje – jis užsimerkęs bando užmigti. Jei mane ir girdi, neišsiduoda. Huberto tikrai nepavadintum mielu pašnekovu.

Lėktuvui staiga kilstelėjus dar aukščiau, aš vėl pajuntu šleikštulį. Svarstau, ar jau vėmti, ar dar susilaikyti. Tuo metu į katapultacijos sėdynę greta manęs klesteli dispečeris.

– Esi visai nepanaši į raganą. Ar tikrai jie tave taip vadina? – pasiteirauja.

– Kartais dar prideda kokį žodelį.

Jis – amerikietis iš Teksaso, tikras džentelmenas, todėl ne iš karto susivokia, kad pokštauju.

– Mama man užkimštų gerklę, jei šitaip pavadinčiau damą.

– Tavo laimei, mane tikrai nedažnai apkaltina tuo, kad atrodau kaip dama, – atsakau jam, mirkstelėdama akį. Neseniai ištekėjau, todėl visai nesimėgauju matydama, kaip jis parausta.

Dispečeris ima tyrinėti mane iš arčiau, apžiūrinėja keistus mano apdarus.

– Dar niekada mums nėra tekę skraidinti šokti su parašiotu pasiruošusios moters.

– Jums?

Jis linkteli galvą į pilotą.

– Šiuo maršrutu mes kas savaitę skrendame po tris keturis kartus. Bet tu – pirmoji mergina, kurią nuleisime.

– Tau teks prie to priprasti, žmogau iš Teksaso. Po manęs išsirikiavusios jau gal kokios dešimt merginų laukia savo eilės.

– Na, tikiuosi, jūs galite atlikti tai, ko nesugeba vyrai.

– Ką turi omenyje?

– Greičiau užbaigti karą. Norėčiau sugrįžti namo.

Jis vėl tikrina radijo ryšį, aš bandau patogiau įsitaisyti sėdynėje. Deja, apie miegą galvoti nepavyksta, kai bombonešio pilve esi be perstojo tąsoma pirmyn atgal ir iš visų jėgų stengiesi nesusivemti. Pradedu keikti save už girtavimą. Gal man vertėtų padaryti pertrauką? Bet juk vyksta karas, ir merginai reikia kokios nors paguodos...

Kelias minutes tyliai stengiuosi kaip nors apmaldyti savo skrandį. Staiga kažkas nusileidžia man ant kelių. Pramerkusi akis, matau rudo popieriaus maišelį. Jo viduje – skrudintas sumuštinis su sūriu.

Pats dangus gelbsti mane.

Pakėlusi akis matau, kaip pilotas, persisvėręs iš savo kabinos, viena ranka laiko vairalazdę, o kita tiesia man gertuvę.

– Imk! – šūkteli jis. – Išgerk. Tikrai padės.

– Jūs labai malonus, bet...

– Kai pykina, kava – geriausias vaistas, – sako jis ir priduria: – Išgerk. Atrodai baisiai.

Iš tiesų jaučiuosi baisiau negu baisiai, todėl atsisegu diržus ir nusileidžiu ant kelių, kad pasiekčiau gertuvę. Pilotas stambus, tvirtu kūnu sudėjimo. Jo akys gilios, supratingos. Šiaip jau vyrai su ūsais man nepatinka, bet šis visai nieko. Jei nebūčiau pagiriranga ir ištekėjusi, sakyčiau, kad jis netgi patrauklus. Pilotas, šyptelėjęs man jau anksčiau matyta nedrąsia šypsena, grįžta prie savo pareigų. O aš, paėmusi iš jo gertuvę, vėl įsitaisau savo sėdynėje.

Kava karšta, juoda ir tiršta it degutas. Pusę jos išgeriu iš lėto, po truputį, kaip vaistus, o likusia užsigeriu sumuštinį. Bent jau majonezo nepagailėta. Pavalgius skrandis aprimsta, ir

manęs nebekamuoja klausimas, ar pilotas dėl manęs paaukojo savo vakarienę.

Braukdama nuo kelių trupinius, pastebiu, kad dispečeris spokso į mano aprangą. Atrodau juokingai. Pati puikiai tai suprantu. Bet šįvakar turiu atsigabenti į Prancūziją viską, ko man prireiks per artimiausius šešis mėnesius. Neįmanoma to padaryti taip, kad neatrodytum kaip benamė, susikrovusi ant savęs viską, ką turi. O gal net kaip pamišėlė.

Suglumęs jis pakraipo galvą. Bet aš įpratusi prie tokios reakcijos. Įprasta, kad palieku vyrams tokį įspūdį. Per visą skrydį Hubertas kietai miega, knarkia, jo galva nusvirusi į šoną. Nesu tikra, ką jis vilki po kombinezonu, bet galėčiau lažintis, kad kokius nors sunkiai apibūdinamus civilio drabužius. Gal ne tokius brangius kaip manieji, bet ir pats jis ne dabita. Jis pernelyg panašus į stoišką britą su nejudria viršutine lūpa. Tačiau prancūziškai kalba tobulai, todėl ir siunčiamas į šią misiją.

Numigti taip ir nepavyko, tačiau bent jau prisitaikiau prie skrydžio ritmo. Po valandos dispečeris paliečia man petį.

– Po trisdešimties minučių atskrisime. Bet kol kas lik prisi-segusi diržus. Nusileidimas nebus švelnus.

– Tikitės oro duobių?

– Ne visai. Kai atsiduriame virš kito kranto, vokiečiai ne-praleidžia progos mūsų pasveikinti.

– Nori pasakyti, kad į mus šaudys?

– Taip, ponია. Bet nesijaudink. Iki šiol skridome gal kokį šimtą sykių, ir jie dar nė karto į mus nepataikė.

Jau ketinu garsiai iškeikti majorą Bukmasterį už tai, kad nutylėjo šią informaciją, bet staiga ore virš mūsų pasigirsta pirmieji kurtinantys sprogimai. Tiesą sakant, žodis „nešvelnus“ čia visai netinka pavadinti tam, ką dabar išgyvename. Sakyčiau, kad toks skrydis kelia šurpą. Jis sumaitoja visus vidurius. Gali būti ir paskutinis gyvenime. Iš apačios griaudėjančios

priešlėktuvinės artilerijos salvės blaško mūsų lėktuvą it tuščią pupelių skardinę, tik ir girdi tą kalenimą tak tak tak, kaip jį pavadina mūsų dispečeris. Nejučiomis pradedu svarstyti, ar mano, kaip diversantės, gyvenimas staiga nenutrūks čia, penkiolikos tūkstančių pėdų aukštyje, virš Prancūzijos žemės. Smilkiniai tvinksi. Skrandį ima mausti. Virš antakių pasirodo prakaito lašeliai. Tačiau gyvastį išsaugau. Vienintelis prarastas dalykas – suvalgyti pietūs: juos išpilu čia pat, ant lėktuvo grindų. Mūsų pilotas tikrai nenudžiunga pamatęs, kad man jo atiduotą sumuštinį ir kavą sugrąžinau tokiu netinkamu pavidalu. Kuo nuoširdžiausiai jo atsiprašyčiau, bet esu per daug užsiėmusi: kombinezono rankovė šluostausi burną. Hubertas, pažadintas šūvių, papurto galvą, lyg aš jau būčiau sužlugdžiusi pirmąją svarbią mūsų misiją.

– Klausyk, jei tu nenori šokti, galime tave parskraidinti atgal, – sako man dispečeris, žvelgdamas į balutę su maisto gabalais visai prie mano kojų.

– Ir vėl iš naujo patirti šitą nesąmonę? Velniop viską. Skraidinkit mane tiesiai į paskyros tašką ir išleiskit iš šito sumauto lėktuvo.

Netrukus paliekame ta bjauria tak tak ugnimi spjaudančią zoną ir imame ramiai leistis, sparčiai čiuoždami virš tankaus miško. Trumpoji mano laikrodžio rodyklė priartėjusi prie pirmos valandos nakties. Apačioje pastebiu didžiulius degančius laužus ir keistai mirksinčią šviesą. Atrodo, lyg leistumėmės į lanku juosiamas pragaro liepsnas, o signalinis bokštas rodytų mums kelią.

– Kas tai? – klausiu, žvelgdama pro langą.

Dispečeris gūžteli pečiais.

– Gal jūsiškiai. Bet gali būti ir vokiečiai. Mes niekada nesame dėl to tikri. Taip pat neužsibūname čia, kad netektų aiškintis. Mums svarbiausia, kad nepašautų, supranti?

– Jei tai ne vokiečiai, jie turėtų matyti, kaip mes atskrendame. Kažkas kone visą mišką susiruošė paskandinti liepsnose.

Britanijos Specialiųjų operacijų valdybos centre mus buvo įspėję, kad Prancūzijos Pasipriešinimo partizaninio judėjimo makiai garsėja tuo, jog nepaiso saugumo taisyklių. Bet niekada nepagalvojau, kad jie gali paskelbti apie mūsų atvykimą, nušviesdami nusileidimo zoną vos ne karnavalo šviesomis.

Hubertas atsistoja, ramiai pritvirtina parašiotą laikančią juostą prie išmetamosios virvės, nuleistos iš lėktuvo. Nusileidimo zonoje tik vienam pakanka vietos saugiai iš karto nutūpti, taigi jis leisis pirmas.

Sklandžiame laukymės link virš kalvos netoliese. Skrendame jau vos per keturis šimtus pėdų nuo medžių viršūnių. Žemė bauginamai artėja. Į galvą lenda visokiausios keistos, kartais nelabai racionalios mintys: imu galvoti, ar leisdama si netyčia nenusišausiu iš revolverių, kuriuos turiu abiejose kelnų kišenėse, ar teisingai štabe sulankstė mano parašiotą, ką šiuo momentu veikia Henris, ar užtektinai higienos priemonių esu pasiėmusi kitam savo menstruacijų ciklui, ar Pikonas manęs pasiilgo, ar brangi liemenėlė, kurią dabar segiu, atlaikys per visą misiją, ką daryti su besiformuojančia pūsle ant didžiojo kojos piršto šono... Mintyse dar kartą permetu sąrašą geležinkelio jungčių, tiltų, požeminių kabelių, degalų sandėlių, kuriuos turėsiu sunaikinti, prisimenu saugių namų adresus, kontaktus ir slaptažodžius, taip pat visų Londonui žinomų Pasipriešinimo vadovų pavardes. Mano smegenys aprėpia nepalyginamai daugiau, nei galiu sutalpinti į kuprinę ir rankinę. Taip, cianido ampulė įsiūta po antra saga kairiajame rankogalyje. Probėgšmais pagalvoju, ar būsiu priversta panaudoti tą ampulę, įsivaizduoju, koks cianido skonis.

– Laikas! Liko šešiasdešimt sekundžių! – dispečeris šūkteli pilotui. Šis atsakydamas iškelia jam į viršų nykščius, paskui

patraukia į save ilgą raudoną svirtį dešinėje. Už dešimties pėdų nuo tos vietos, kur sėdžiu, liukas gergždamas ima vertis ir leistis žemyn. Į lėktuvą plūsteli šalto oro srovė, išsiurbdama iš mano plaučių visą orą. Vėl pasidžiaugiu, kad vilkiu šį sunkų, juokingą paltą.

Kai liukas visai atsidaro, dispečeris pasisuka į mus ir pradeda skaičiuoti nuo galo.

– Dvidešimt sekundžių!

Stebiu, kaip Hubertas stovi prie angos ramut ramutėlis. Na, jis juk kareivis. Šokti su parašiotu jam jokia naujiena. Aš Londone esu šokusi tik kartą, ir tą patį iš karšto oro baliono.

– Dešimt sekundžių!

Hubertas pritupia, ištiesia rankas, lyg ketintų šokti per gyvatvorę. Jis timpteli išmetamąją virvę, norėdamas įsitikinti, kad ši tikrai pritvirtinta prie jo parašiotu.

O tada dispečeris pradeda skaičiuoti žymiai greičiau. Vos spėju pagauti žodžius.

– Penki, keturi, trys, du, vienas. *Šuolis!*

Hubertas dingsta naktyje. Po sekundės prie lėktuvo pritvirtinta virvė įsitempia. Parašiotas ima skleistis. Stebiu, kaip jis išsipučia it balionas po mumis apačioje. Dispečeris nepatinkliai žvelgia į mane.

– O kodėl tu vis dar sėdi? Pirmyn!

– Palauk!

– Nėr kada! Jis jau nusileido. Dabar tavo eilė!

Pakėlusį ranką, kyšteliu ją jam prie veido, tuo metu kita ranka atsisegu diržų sagtis. Jis ima tyliai keiktis, o aš atitraukiu rankinės užtrauktuką ir imu joje raustis, ieškodama *Lizzie Arden* lūpų dažų tūtelės. Šįkart man visai nerūpi mano suklastoti dokumentai ar visas milijonas Prancūzijos frankų, tvarkingai supakuotų rankinėje. Man nė nedingteli mintis dar kartą pasitikrinti, ar turiu taikinių sąrašą, kurį bet kokia kaina privalėsiu

išplatinti, kai Sąjungininkų pajėgos nusileis Prancūzijoje. Aš karštligiškai ieškau savo grakščios tūbelės, suteikiančios man drąsos. Raudona – pergalės spalva. Tai – karo, pasitikėjimo savimi ir laisvės spalva. Pagaliau mažylis pirštas užčiuopia vėsy, gerai man pažįstamą tūbelės metalą. Išsitraukiu ją iš rankinės, taip pat paimu sidabro spalvos pudrinę, kurią Bukmasteris įteikė man kaip atsisveikinimo dovaną. Mes jau praskridome pro nusileidimo zoną. Lėktuvas purtėdamas grėžiasi atgalios, tingiai apsuka ratą, bet aš vis dar skrupulingai dažausi lūpas.

– Ką, po velniais, čia darai? – rėkia dispečeris.

– Užsidedu savo šarvus.

Staiga pasijuntu visiškai rami. Jaučiuosi susikaupusi. Vėl grįžta pasitikėjimas savimi. Tik abejoju, ar ateityje dispečeris dar sutiks gabenti moteris į karo zoną, nes dabar jis atrodo taip, tarsi būtų ištiktas apopleksijos. Aš atsistoju, vėl paslepiu lūpdažį ir pudrinę rankinėje, tada, sučepsėjusi lūpomis, įgrūdu rankinę į kombinezono kišenę ir diržu susijuosiu palta.

– Na, žmogau iš Teksaso, ar anksčiau yra kas atsisakęs šokti? – pasiteirauju jo.

Negalėdamas nuslėpti šypsenos, dispečeris sako:

– Kartą pasitaikė toks vyrukas. Jis vėl atsisėdo į krėslą ir užsisėgė diržų sagtis. Grįžtant visą kelią nepratarė nė žodžio.

– Skaičiuok, – žengiu prie angos, pritvirtinu savo ištraukiamąją virvę prie nuleidžiamosios virvės ir patikrinu, ar jos gerai sujungtos, – lygiai taip, kaip darė Hubertas.

– Ačiū, kad atskraidinote mane.

Vėl išnyra paleidimo zona. Dievas nežino, kur dabar atsidūrė Hubertas, aš stoviu prie angos krašto, stengdamasi sukaupti visą drąsą. Juk nėra paprasta ryžtis šokti žemyn iš dardančio mechanizmo. Tai prieštarauja pačiam pamatiniam žmogaus išlikimo instinktui. Bet aš ištisus mėnesius treniravausi tai daryti – žinojau, kas manęs laukia. Be to, kažkur ten, apačioje,

yra mano vyras – turiu iššokti su parašiotu, jei noriu pas jį patekti. Žinojimas, kad Henris manęs laukia, suteikia man stiprybės. Nebelieka laiko dvejoti. Linkteliu dispečeriui, giliai įkvepiu pro nosį ir prisimenu mūsų instruktoriaus žodžius: „Alkūnės prie savęs, kojos suglaustos.“ Tada žengiu iš lėktuvo į nebylią naktį.

Tai visai nepanašu į šuolį iš baliono. Dar kartą piktai suriaumojęs, mūsų *Liberator* dingsta iš akių. Dabar mane pasitinka ne tyla, o šniokščiančio oro kakofonija. Žemė nesulaikoma mai lekia į mane. Mano atsegamoji virvė pagauna nuleidžiamą virvę. Paskui stipriai trūkteli. Pajuntu stipriai šonkaulius spaudžiantį tempimą, parašiotu diržams tampriai apveržiant man krūtinę. Iš gilumos iškvepiu iki tol krūtinėje sulaikytą orą. Mano kojos tabaluoja priešais mane lyg virvelėmis tampos lėlės marionečių teatre. Tada sekundės dalį vėl kilsteliu aukštyn. Staiga pailgas sidabro spalvos parašiotas išsiskleidžia, priletindamas mano skrydį žemės paviršiaus link. Tada mane apgaubia visiška tyla. Bet neturiu kada ja pasidžiaugti, nes medžių viršūnės jau mažiau nei per penkiasdešimt pėdų nuo manęs. Sklendžiu tankaus miško link. Išsikraipiusios nuogos juodų medžių šakos tiesiasi į mane tarsi krūvon sustatytų skeletų rankos. Stipriai timpteliu kryptį reguliuojančią virvę dešinėje. Parašiotui staiga pasisukus, kojos išsiskečia į šalis. Bet leidžiuosi per greitai – matau, kad jau nepavyks aplenkti miško. Kairysis parašiotu kraštas užsikabina už labiausiai išsikišusios milžiniško ąžuolo šakos – atrodo, lyg medis savo kaulėto piršto galiuku būtų nukrapštęs mane nuo dangaus skliauto. Veržiantys pakinktai surakina dar stipriau. Išleidžiu damai visai nederamą nevalingą garsą. O tada imu suptis, pakibusi per aštuonias pėdas virš medžių viršūnių, – stengiuosi atgauti kvapą, susivokti, kur esu. Virvėms atsipalaidavus, aš tingiai sukuosi ratu. Šiaurė. Pietūs. Rytai. Vakarai. Naktį neįmano-

ma nustatyti. Stengiuosi sulėtinti tempą, ramiai pakaboti po medžiu. Jei būsiu atsargi, galbūt pavyks nušokti žemėn, taigi trukteliu metalinę kilpą ant diržo. Nieko neišeina. Bandau dar kartą. Aha, užstrigo mechanizmas. Nesėkmingi ir kiti trys bandymai, taigi taip ir lieku kaboti. Stengiuosi sugalvoti, kaip pasiekti prie guminio diržo pritvirtintą peilį, paslėptą po pal-tu, kombinezonu ir kelnėmis. Staiga šešėlyje apačioje, tiesiai po savimi, pastebiu, kaip raudonai žybcioja uždegta cigaretė. Įkvėpusi užuodžiu aštrų degančio tabako kvapą. Išgirstu du sunkius žingsnius – kažkas sujudėjo apačioje.

– Tikiuosi, kad šiemet Prancūzijoje visi medžiai bus tokie derlingi ir duos tokių pat gražių vaisių, – išgirstu vyriškį sa-kant prancūziškai.

Kariaujant su moterimis, pasitelkiami kitokie ginklai. Tik-rai nedažnai pasitaiko tokia prabanga, kad mus sutiktų kulko-mis ir bombų sprogimais. Mūsų priemonės švelnios. Šilkinės kojinės ir raudonas lūpdažis. Juokas. Gudrumas. Gebėjimas keiktis keliomis kalbomis ir nė nevirptelėjus atlaikyti žvilgsnį. Tačiau aš tikiu, kad kaip tik žavesys yra pats veiksmingiausias.

Nusijuokiu, atsakydama į jo žodžius. Tada nerūpestingai ištariu jo kalba:

– Pakaks to prancūziško meilikavimo. Nukabink mane.

Negaliu apsaakyti, kaip nudžiungu vėl išgirdusi jo juoką.

– Hubertas mane įspėjo, kad turi aštrų liežuvį.

– Tikrai?

– *Oui*. Sakė, kad būtų pernelyg šiurkštu mėginti nuvalyti tavo lūpų dažus.

Vadinasi, jis jau rado Hubertą. Jis – draugas, o ne priešas. Bent jau tikiuosi. Šiais laikais niekada negali būti tikras. Maž-daug mano ūgio prancūzas, labai gražus ir gana liesas. Gal ne iš prigimties, o dėl okupacijos režimo primestos dietos. Jis mūvi padėvėtomis laisvomis kelnėmis ir vilki marškiniais su

apykakle, todėl jam nesunku vikriai užsliuogti medžio kamienu aukštyn, o paskui užsikarti ir ant šakos virš manęs su nediduku peiliuku dantyse. Nei šio vyro judesiai, nei apranga nieko nesako apie jo asmenybę. Man atrodo, kad jis galėtų būti iš tų žmonių, prijauciančių vokiečiams, pasirengęs tuoj pat perrėžti man gerklę.

– Pasiruošusi? – klausia, pridėjęs peilį prie virvės, pritvirtintos prie mano atlaisvinimo įtaiso.

– Taip.

Trys skubrūs brūkštelėjimai peiliu per virvę, ir aš, pritraukusi kelius, krentu žemėn. Mano batai susminga į tirštą mulčio masę, dengiančią viršutinį miško žemės sluoksnį, bet esu sveika. Prancūzas vis dar medyje, įsitvėręs parašiuoto, aš išsivaduojau iš veržiančių diržų, nusimetu palta, kepurę, nusivelku kombinezoną. Pagaliau jis atlaisvina parašiuotą, ir šis nusileidžia ant žemės. Man šalta. Matau, kaip prieš mane kamuoliais verčiasi iškvepiamas oras, bet atkakliai nesivelku palto ir net nedrebu.

– Ar turi kastuvą? – klausiu žvelgdama į jį iš apačios.

Jis žiūri į mane taip, tarsi būčiau paprašiusi jo sužadėtuvių žiedo.

– O kam?

– Parašiuotui užkasti. – Pakeliu diržus, kuriuos ką tik nusimečiau. – Ir jiems.

Jis minkštai nušoka ant žemės greta manęs, sulanksto peilį, įsikiša jį į kišenę. Tada neskubėdamas, mėgaudamasis prisidega cigaretę.

– Mes jo nekasime į žemę.

– Bet man duotos griežtos instrukcijos...

– Tokią švelnią medžiagą? Tokią plonytę? – Jis pažvelgia į mane žvilgsniu, kokiais garsėja jo tėvynainiai vyrai, ir paglosto parašiuotą.

– Vėliau tu jo pasigesi. Patikėk manimi.

Manau, pajėgčiau išplėsti iš jo rankų tą didžiulį nailono gabalą, bet sukelčiau triukšmą, o mes ir iki šiol bendravome ne itin tyliai. Todėl tik stebiu, kaip jis lanksto audeklą. Pasi-kišęs jį po pažastimi, šis keistas nedidukas prancūzas pagaliau į mane atsisuka. Nužvelgia nuo galvos iki kojų, nuo pat mano raudonų lūpų iki juodų pečius siekiančių plaukų. Vyro akys stabteli ties brangių paltu, kurį dabar nešuos, persimetusi ant vienos rankos, paskui nukrypsta į *Louis Vuitton* rankinę, švysčiojančią man ant alkūnės linkio. Jo žvilgsnis nuslysta žemyn mano palaidinės sagomis, kelnėmis ir stabteli prie batų.

Tada vėl pažvelgia man į akis.

– Ir kaip galėjo taip nutikti, kad būtent tu čia atsiradai?

Apdovanoju jį pačia žavingiausia šypsena. Tokia, kuri turėtų nuginkluoti: juk gali būti, kad Hubertas pateko į priešų rankas ir dabar kur nors guli perpjauta gerkle, o šis vyras yra vienas iš mūsų priešų.

– Na, *visa tai*, – atsakau jam, – labai ilga istorija.